

Підсумки робочої наради: як спростити доступ пацієнтам до призначених наркотичних ліків?

Питанням спрощення доступу пацієнтів до наркотичних лікарських засобів, які їм призначив лікар, нещодавно займалися представники Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (далі – Комітет), Міністерства охорони здоров'я (МОЗ) на чолі з міністром Віктором Ляшком, Міністерства внутрішніх справ (МВС), Міністерства оборони, аптекних асоціацій та пацієнтських організацій. Про спільну робочу нараду повідомив на своїй сторінці у Facebook Михайло Радущкий – голова Комітету.

На сьогодні в Україні працює 20 тис. аптек, з яких лише 220 мають ліцензію на зберігання та продаж наркотичних лікарських засобів. Аптечних пунктів, які можуть такі ліки відпускати, у деяких регіонах взагалі лише 5.

«Виникає ситуація, коли тяжкохворому пацієнту, якому лікар виписав електронний рецепт (е-рецепт) на знеболювальне, потрібно їхати за препаратом в обласний чи районний центр. Або ж онкохворого не можуть виписати з лікарні додому через те, що в його населеному пункті в аптеках не продаються потрібні йому ліки. Пацієнта доводиться залишати в лікарні на тривалий період. Є лише 1 % аптек, де такі ліки продаються. Це критично мало на всю країну», – йдеться у повідомленні.

На нараді обговорювалося, яким чином можна спростити умови для отримання ліцензій на відпуск наркотичних ліків. Було заслухано позицію МОЗ України, МВС, аптекних асоціацій та пацієнтських організацій.

На переконання аптекних асоціацій головною проблемою є складні вимоги для отримання ліцензії на продаж таких ліків. Потрібно мати окреме приміщення, обладнане залізними дверима, ґратами, мати цілодобову охорону тощо. Одна із пропозицій, яка була озвучена, – усунути вимогу мати окрему кімнату для зберігання наркотичних препаратів.

МВС висловилося щодо готовності обговорювати спрощення умов для отримання ліцензії. Однак за умови, що це не призведе до погіршення ситуації зі злочинністю. Наркотичні лікарські засоби мають залишатися під надійною охороною.

За словами Віктора Ляшка, МОЗ та Державна служба України з лікарських засобів і контролю за наркотиками (Держліксслужба) підготували зміни до Ліцензійних умов для аптечної діяльності. Якщо МВС погодиться спростити вимоги для аптек, які відпускають наркотичні речовини, то це можна прописати в Ліцензійних умовах.

Варто зазначити, що підвищення доступності українців до ліків передбачене указом Президента України від 12.02.2025 р. № 82/2025, яким введено в дію рішення Ради національної безпеки і оборони (РНБО) України від 12 лютого 2025 р. «Про додаткові заходи щодо забезпечення доступності лікарських засобів для українців». Спрощення доступу пацієнтів до наркотичних ліків, які їм прописав лікар, є однією з вимог Єврокомісії. Цей пункт також має бути в Національній стратегії обігу наркотичних лікарських засобів.

Голова Комітету нагадав, що минулого року Верховна Рада України легалізувала медичний канабіс, та вже цього року такі ліки почнуть відпускатися. Тому, на його переконання, маємо разом працювати над тим, аби збільшити кількість аптек із відповідною ліцензією, щоб пацієнти мали можливість придбати сильнодіючі ліки за електронним рецептом.

За результатами наради учасники домовилися зібрати пропозиції від усіх присутніх на зустрічі, продовжити обговорення цього питання на базі підкомітету з питань фармації та фармацевтичної діяльності та протягом декількох тижнів напрацювати рішення, які забезпечать пацієнтам доступ до таких ліків в аптеках.

Підготовлено ТОВ «Медікс груп»

Фармацевти мають захищати свої права і під час воєнного стану

Фармацевтична галузь в Україні стикається із численними порушеннями трудового законодавства, які суттєво впливають на права працівників аптек. Ненормований графік, примусові виходи на зміну у вихідний день, необґрунтовані штрафні санкції, невплата встановленого рівня заробітної плати та інші проблеми – це реальність, з якою стикаються багато фармацевтів у ході своєї трудової діяльності. Українське законодавство надає механізми для захисту прав працівників. Трудові відносини між працівниками в період воєнного стану регулюються як Кодексом законів про працю України (КЗпП), так і Законом України від 15 березня 2022 р. № 2136–ІХ «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану» (далі – Закон № 2136).

Перевищення норм робочого часу

На жаль, бувають ситуації, коли фармацевтам під час прийому на роботу обговорюються одні норми робочого часу, наприклад, 2 дні роботи і 2 вихідних, а на практиці їх «просять» працювати майже протягом тижня без цих вихідних. Згідно зі ст. 50 КЗпП, нор-

мальна тривалість робочого тижня не може перевищувати 40 год. Однак у період воєнного стану певні норми КЗпП не діють і регулюються Законом № 2136.

Згідно зі ст. 6 цього закону, роботодавцям дозволяється встановлювати 5-денний або 6-денний робочий тиждень і визначати час початку й закінчення щоденної роботи (зміни).